PREDSTAVLJAMO MATEMATIČARA

EVARISTE GALOIS

BIOGRAFSKI PODACI

- 1811. – 1832.
- Francuski matematičar i politički aktivist.
- Upisuje Collège Royal de Louis-le-Grand 1823. godine gdje u prve dvije godine dobija brojne pohvale i nagrade.
- Sa matematikom se susreo tek u petnaestoj godini svog života i tada njegov talenat dolazi do izražaja.
- Poginuo je u dvoboju 31. maja 1832. godine u 21. godini života pod okolnostima koje nisu sasvim razjašnjene.
- Smatra se osnivačem teorije grupa, jedne od fundamentalnih matematičkih teorija.
- Iako je živio veoma kratko ostavio je neizbrisiv trag u matematici, a teorija koju je razvio nazvana je, u njegovu čast, Galoisova teorija.

AUTOR: *NEJRA ALIČKOVIĆ, ODSJEK ZA MATEMATIČKE I KOMPJUTERSKE NAUKE, UNIVERZITET U SARAJEVU*

NAUČNI DOPRINOS

- Za svog kratkog života dao je veliki doprinos teoriji rješivosti algebarskih jednačina. Grupe permutacija korijena algebarskih jednačina, kojima se u svojim istraživanjima bavio, nazivaju se Galoisovim grupama.
- U periodu od 1828. do 1831. godine objavljuje niz radova od kojih je najvažniji „Teorija brojeva" u kojem Galois obrađuje tzv. konačna polja.
- Rezultati o rješenjima algebarskih jednačina omogućili su mu da predstavi algebarski dokaz o nemogućnosti trisekcije ugla i duplikacije kocke, i tako riješi drevne matematičke probleme.
- Galoisovi rukopisi objavljeni su 1846. ali tek 1870. godine, s objavljivanjem Traité des Substitutions, Camille Jordan, Teorija Galoa postala je sastavni dio matematike.

ZANIMLJIVOST

- Očekujući svoju smrt noć prije dvoboja, Galois je na brzinu napisao posljednji naučni testament upućen svom prijatelju Auguste Chevalieru u kojem je rezimirao svoj rad i uključio neke nove teoreme i pretpostavke.

CITAT

Nažalost, malo se prepoznaje da su najvrijednije naučne knjige one u kojima autor jasno ukazuje na ono što ne zna; jer autor najviše povređuje svoje čitaoce prikrivanjem poteškoća.

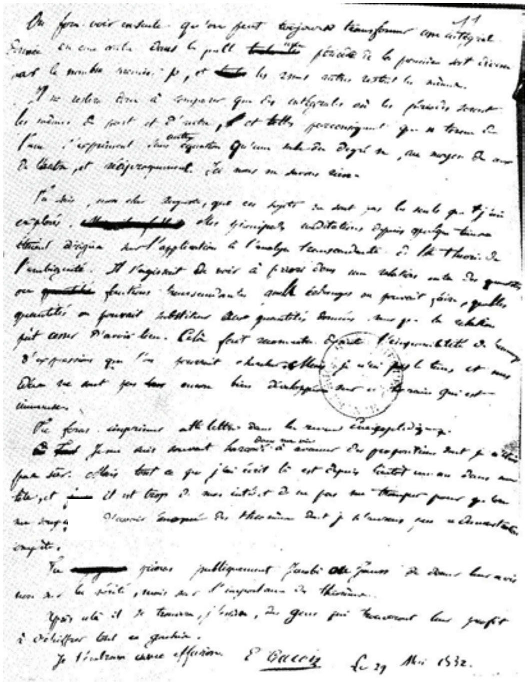

AUTOR: *NEJRA ALIČKOVIĆ, ODSJEK ZA MATEMATIČKE I KOMPJUTERSKE NAUKE, UNIVERZITET U SARAJEVU*